

Lausunto Palojoenpuiston lahopuosammaleesiintymistä ja niiden vaikutuksista alueelle haettuun maisematyölupaan

Johdanto

H.G. Paloheimo Oy on pyytänyt Suomen Luontotieto Oy:ltä arviota omistamansa Tuusulan Jokelan Palojoenpuiston alueen lahopuosammaleesiintymistä sekä niiden vaikutuksista alueelle haettuun maisematyölupaan. Tämän lausunnon laati FM biologi Jyrki Matikainen Suomen Luontotieto Oy:stä ja se perustuu sekä lausunnon laatijan useisiin maastokäynteihin alueella että alueelta julkaistuihin muihin tutkimuksiin ja havaintoihin. Tätä lausuntoa varten alueelle tehtiin erillinen maastokäynti 25.5.2018.

Palojoenpuiston alueelta on ilmoitettu kunnalle nimettöminä tehtyjä ns. maallikkohavaintoja lahopuosammaleesiintymisestä vuosina 2017 ja 2018. Yleisesti nimettöminä tehtyihin eri vuosina tehtyihin maallikkohavaintoihin ja niiden mahdollisiin tarkoituksiin on syytä suhtautua hyvin kriittisesti ja vähintäänkin havainnot tulee tarkastuttaa ennen mitään päätöksiä kunnasta ulkopuolisella asiantuntijalla. Varmistamattomia havaintoja on tehty kuvioiden 601, 604 raja, 616 ja 618 alueelta. Kuviolta 614 on aiemmin tehty varmistettuja havaintoja lahopuosammaleesiintymisestä (Enviro Oy). Selvityksessä arvioidut uudet v. 2017 ja 2018 maallikon tekemät lahopuosammaleesiintymisen havainnot on toimitettu Paloheimo yhtiölle tiedoksi ilman mitään ennakkotietoja vasta maallikkohavaintojen jälkeen.

Selvityksen tulokset ja lajin olosuhteista yleensä kohdealueella

Metsäkuvioilta no 601, 604 raja, 616 ja 618 on tehty varmistamattomia? havaintoja lahopuosammaleesiintymisestä (Buxbaumia viridis) Laji on luokiteltu Suomessa uhanalaiseksi ja erityisesti suojelluksi (LSA 471/2013). Lahopuosammaleesiintymistä elää Suomessa levinneisyytensä pohjoisrajoilla ja siitä on viime vuosina tehty lajintuntemuksen parantuessa lukuisia uusia havaintoja etelärannikolta. Itiökasvina laji voi nopeasti ilmaantua sopivaan elinympäristöön ja toisaalta esiintymä voi alueelta nopeasti kadota. Huomaamaton laji kasvaa pääasiassa kannoissa tai laholla maapuulla ja se suosii kasvualustanaan kuusta ja mäntyä. Säilyäkseen esiintymispaikallaan laji vaatii lahoppuujatkumoa ja erityisesti lahoppukantoja. Kaikki Palojoenpuiston metsäkohteet ovat syntyneet vasta 1960-luvulla loppuneen savenoton ja teollisen toiminnan jälkeen, eikä alueella ole vanhoja metsäkuvioita. Alueella on paikoin lahoppuuta, koska maanomistaja ei ole suorittanut alueella toistaiseksi hakkuita.

Alueelta tehdyt lahopuosammaleesiintymisen havainnot on tehty vuosikymmeniä sitten hakatuista, ja pitkälle maatuneista kuusenkannoista. Suurin osa alueen kannoista on jo niin pitkälle lahonneita, ettei niistä ole enää lajin kasvupaikoiksi. Alueella on muutamia tuulenkaatoja, mutta kokonaistilanne on se että lajin kasvupaikat tulevat joka tapauksessa alueelta vähenemään jo luontaisesti. Koska alueen puusto vanhimmillaankin on vain noin 50 vuotiasta, ei uusia lahoppukantoja synny alueelle luontaisesti vielä pitkään aikaan. Vuoden 1960 maastokartan perusteella lahopuosammaleesiintymisen esitetty kasvupaikat ovat olleet täysin puuttomia alueita ja toimineet tiilitehtaan savenottoalueina.

Lahokaviosammaleesiintymien suojeleminen onnistuu ja on riittävä säästämällä kasvupaikkojen ympärille noin 20 metrin levyisen alueen, johon ei uloteta metsänkäsittelytoimenpiteitä.

Tärkeintä on, ettei kasvupaikan olosuhteita muuteta. Tosin mikään ei takaa sitä, että luontaisesti muutenkin lyhytikäinen laji kasvaisi paikalla enää seuraavina vuosina.

Aiemmin tehdyt ja osin nimettöminä ilmoitetut lahokaviosammalhavainnot pyrittiin varmistamaan 25.5.2018 tehdyllä huolellisella maastokäynnillä. Maastokäynnin yhteydessä kyettiin varmistamaan vain 2 esiintymää vierekkäisillä kannoilla metsäkuviolta 616 (koordinaatit ETRS-TM35FIN N: 6715842,48 E: 388112,74) Poikkeuksellisen lämpimän ja kuivan kevään vuoksi lajin itiöpesäkkeet olivat jo ruskistuneet, ja pitkälle hajonneet ja ne kyettiin enää tunnistamaan vain tarkalla luuppi-tarkastelulla.

Aiemmin keväällä 2018 tehtyjen maallikkohavaintojen alueelta kuviolla 618 löytyi muutamia lajille sopivia lahopuukantoja, mutta lajin itiöpesäkkeitä ei niistä kuitenkaan löytynyt. Kuvioden 601, 604 raja, 618 ja v. 2017 havaintopaikalla kuviolla 614, ei myöskään löytynyt mitään merkkejä lajin itiöpesäkkeistä.

Johtopäätös

Alueelle suunniteltu harvennushakkuu ei ulotu kuvioden 601, 604 raja, 614 ja 616 alueille, joten niiden alueiden olosuhteet eivät muutu millään lailla nykyisestä. Keväällä 2018 ilmoitetut lahokaviosammalhavainnot kuviolla 616 otetaan jatkossa huomioon tulevissa metsänkäsittelytoimissa siten, että havaintopaikkojen ympärille jätetään harventamaton noin 20 metrin levyinen vyöhyke.

On myös huomioitava että maisematyöluvan mukaan alueella ei tehdä lainkaan avohakkuuta ja aluetta harvennetaan varovaisuutta ja puistometsäperiaatetta noudattaen.

Salossa 27.5.2018

Jyrki Matikainen

Biologi FM, Suomen Luontotieto Oy

Liitekartta: Kuvion 616 esiintymän paikka

KIINTEISTÖTIETOPALVELU

Tuusula, Jokela, Palojoenpuisto
Lahosammaltutkimus maastossa 25.5.2018
Suomen Luontotieto Oy

Tulosten keskipisteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N: 6715833.3705357, E: 388170.06473214

Karttatuloste ei ole mittatarkka. Kiinteistörajat ja -tunnukset päivitetään toistaiseksi vain kerran viikossa.